VSTUPNÍ ČÁST

Název modulu

Právní záležitosti (E)

Kód modulu

SP-m-2/AD30

Typ vzdělávání

Všeobecné vzdělávání

Typ modulu

všeobecně vzdělávací

Využitelnost vzdělávacího modulu

Kategorie dosaženého vzdělání

E (dvouleté, EQF úroveň 2)

Vzdělávací oblasti

SP - Člověk a společnost

Komplexní úloha

Obory vzdělání - poznámky

Délka modulu (počet hodin)

8

Poznámka k délce modulu

Platnost modulu od

30. 04. 2020

Platnost modulu do

Vstupní předpoklady

Bez prerekvizit.

Modul je univerzálně použitelný pro širokou cílovou skupinu. Vstupním požadavkem jsou způsobilosti získané absolvováním ZŠ.

JÁDRO MODULU

Charakteristika modulu

Obecný cíl
Žák by se měl prostřednictvím modulu naučit získávat důvěryhodné informace k právním záležitostem, které se ho

bezprostředně týkají, a číst s porozuměním související právní texty. Cílem je, aby dokázat nahlížet své životní situace optikou práva a dovedl vymýšlet postupy, jak běžné právní záležitosti řešit. Dále by měl žák získat povědomí o občanském soudním řízení a dovednost aplikovat tyto poznatky na běžně se vyskytující případy.

Obsahová charakteristika
Modul žáky seznamuje s právem a jeho podobami v běžném životě jednotlivce s pomocí vybraných témat, situací či problémů. Jelikož je problematika práva velice rozsáhlá, přistupuje k ní modul výběrově: pohlíží na ni z perspektivy žáka a pracuje s právními záležitostmi, se kterými se může žák ve svém životě nejčastěji setkat. Samotná forma vyučování by měla být co nejpraktičtější a přibližovat se reálnému životu.

Modul obsahuje dvě hlavní témata. První z nich rozvíjí u žáků dovednost řešit obvyklé právní a úřední úkony v různých životních situacích. Druhé téma, věnující se občanskému soudnímu řízení, buduje povědomí žáků o fungování českého právního systému. Žáci na běžných kauzách pozorují procesy a principy, na jejichž základě řízení probíhá, a aplikují své poznatky na modelové situace.

Ačkoliv jistá míra faktografie je nezbytná, modul se nezaměřuje na právo z teoretického hlediska, ale především z hlediska dovednosti žáka řešit problémy a umět si poradit v různých životních situacích.

Cílová skupina
Modul je určen žákům kategorie vzdělání E (s výučním listem) napříč všemi obory vzdělání.

Návaznosti modulu
Modul má vztah k následujícím (povinným) modulům: Soužití v lidském společenství (člověk a společnost), Člověk v demokratické společnosti (člověk a společnost), Svět v souvislostech (člověk a společnost). Moduly lze řadit v libovolném pořadí.

Očekávané výsledky učení

- žák navrhuje postupy pro zařizování právních a úředních záležitostí v běžných životních situacích.
- žák vysvětlí na běžné životní situaci průběh občanského soudního řízení.

Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

- řešení životních situací
    - typy životních situací (Pozn.: Ve výběru životních situací, se kterými se bude pracovat, je zohledněna úroveň, společenský kontext, příp. preference třídy. Přehled životních situací lze nalézt na Portálu veřejné správy.)
    - způsoby řešení životních situací: jednání s úřady, úřední úkony
    - četba smluv s porozuměním
    - zdroje důvěryhodných a aktuálních informací pro řešení životních situací
- občanské soudní řízení
    - praktické aspekty občanského soudního řízení – průběh a účastníci
    - zásady a pravidla chování při občanském soudním řízení
    - časté životní situace v občanském soudním řízení (Pozn.: Téma je vhodné zpracovat na konkrétních soudech – modelových či reálných – z těch oblastí občanského práva, se kterými se mohou žáci nejčastěji setkat: např. rozvod manželství, výživné na děti, náhradní rodinná péče, dědění.)

Učební činnosti žáků a strategie výuky

Vzhledem k praktickému charakteru modulu je vhodné klást důraz na činnostní strategie a řešení problémových situací.

Pro dosažení výsledků učení jsou doporučeny následující činnosti (pozn. není nutné využít všechny):

- projekt na řešení životní situace: každému žákovi/týmu je zadána životní situace, žák/tým navrhne postup vedoucí k řešení (může zahrnovat vyhotovení jednoduché úřední písemnosti), který následně odprezentuje (individuální/týmová práce)
- simulovaná návštěva úřadu: žáci zinscenují zařizování zadané záležitosti na úřadě, následuje reflexe
- - simulované občanské soudní řízení: žáci nastudují podklady k případu a soudní řízení ve zjednodušené podobě zinscenují, následuje reflexe
- brainstorming (např. postupy řešení životních situací, rozsudky v občanském soudním řízení)
- diskuze ve třídě (např. životní situace, soudy, osobní zkušenosti žáků)
- sledování filmu (dokumentárního či hraného) představujícího případ v občanském soudním řízení: získávání

odpovědí z dokumentu do pracovního listu, následně diskuze (např. CT1 – Rozsudek)
- práce s ukázkou právního textu, se kterým se žák běžně setkává (např. ujednání o osobních údajích u mobilní aplikace obsahující kontroverzní body)
- výklad učitele (v omezené míře)

Zařazení do učebního plánu, ročník

VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

Vzdělávací modul má především vést žáka k iniciativě a schopnosti řešit problémy právního charakteru, které se vážou k jeho životním situacím. Výsledky učení je vhodné ověřovat zejména v průběhu modulu (průběžné hodnocení zapojení žáka, formativní hodnocení), doplňkově pak také na konci, kdy je možné ohodnotit výsledky praktických činností. Možností je zapojení vrstevnického hodnocení (např. při hledání postupů při řešení životních situací).

Hlavním kritériem pro splnění modulu je, že žák projde osobní zkušeností s tématem a s řešením praktických úkolů. Pro ověřování a hodnocení v průběhu modulu je možné využít všechny činnosti, kterých se budou žáci aktivně účastnit. Těžiště při hodnocení pak spočívá především v postupu s přihlédnutím k výsledku. V případě týmové práce je nutné předem určit podíl každého člena týmu na plánovaném výsledku.

Kritéria hodnocení

Modul žák splní, pokud jeho práce v průběhu modulu naplňuje následující body:

- žák navrhuje postupy pro zařizování právních a úředních záležitostí v běžných životních situacích.
    - žák při řešení konkrétní životní situace postupuje na základě informací z důvěryhodných zdrojů
    - žák čte s porozuměním text právního či úředního charakteru, se kterým se člověk dostává běžně do kontaktu
    - žák vyhotoví/vyplní jednoduchou úřední písemnost nezbytnou pro řešení konkrétní životní situace
- žák vysvětlí na běžné životní situaci průběh občanského soudního řízení.
    - žák charakterizuje hlavní aktéry občanského soudního řízení
    - žák uplatňuje zásady a pravidla chování účastníka v průběhu občanského soudního řízení
    - žák shrnuje důvody rozsudku u konkrétního případu z občanského soudního řízení

Doporučená literatura

Portál veřejné správy: https://portal.gov.cz/obcan/zivotni-situace/

Street Law: http://streetlaw.eu/

Soudní řízení v teorii a praxi (str. 37–42): http://www.streetlaw.eu/soubory/dokumenty/a-metodika.pdf

ČT1: Rozsudek: http://www.ceskatelevize.cz/porady/10702670652-rozsudek/

Aktivita Jsem také občan...: https://clanky.rvp.cz/clanek/c/ZVE/7223/JSEM-TAKE-OBCAN.html/

Aktivita Právo a Facebook: http://streetlaw.livepreview.cz/pravo-a-facebook.html

Poznámky

- V úspěšnosti průběhu modulu hraje zásadní roli učitel a jeho vedení a podpora, které poskytuje žákům při provádění učebních činností.
- V průběhu realizace vzdělávacího modulu se žáky se doporučuje minimalizovat použití pojmů vyjádřených cizími slovy.

Obsahové upřesnění

VV - Všeobecné vzdělávání

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Aneta Vencovská. *Creative Commons CC BY SA 4.0 – Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.*